

Lestur allan skólann

Lestrarstefna Heiðarskóla

1. LÆSI
2. LESTRARKENNSLA
  - a. Lestur og lesskilningur
3. KENNSLUAÐFERÐIR
  - a. Hjóðlestraraðferð
  - b. Orðaaðferð
  - c. LTG – Lestur á talmálsgrunni
  - d. PALS
  - e. Bergmálslestur
  - f. Paralestur
  - g. Hugtakakort
  - h. Gagnvirkur lestur
  - i. Lesið til skilnings
  - j. Orð af orði
  - k. Leiðarbókarfærslur
  - l. Lestur af töflum, gröfum og þess háttar
4. LESTRARÞJÁLFUN
  - a. Í skóla
  - b. Lestraráttak
  - c. Upplestrarkeppni/upplestrarhátíð
  - d. Skólabókasafn
  - e. Dagur íslenskrar tungu
  - f. Bókakynning
  - g. Sumarlestur
  - h. Heimalestur
  - i. Sérúrræði
5. LESTRARGLEÐI
6. SKIMANIR OG PRÓF
7. RITUN

LÆSI

Í Aðalnámskrá grunnskóla er læsi einn af grunnþáttum menntunar.

Læsi er vítt hugtak sem snýst um færni sem fólk þarfnast til þess að geta lesið og skilið ritaðan texta og fært hugsanir sínar í ritað letur. Þannig er lestur málræn, vitræn og félagsleg athöfn. Fólk hugsar og lærir í gegnum tungumálið sem gerir því kleift að læra hvert af öðru, miðla reynslu og skipuleggja. Ritmálið gerir því kleift að geyma meiri þekkingu en mannsheilinn er fær um að geyma og er því stórkostleg viðbót við minnið og veitir þannig aðgang að meiri þekkingu, upplifun og ánægju.

Góð lestrarfærni er undirstaða ævináms og eitt það mikilvægasta sem einstaklingur þarf að tileinka sér til að geta tekið þátt í menningarlegu og samfélagslegu atferli eða eins og segir í Aðalnámskrá (2011:31-32): „Meginmarkmið læsis er að nemendur séu virkir þátttakendur í að umskapa og umskrifa heiminn með því að skapa eigin merkingu og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra miðla og tækni sem völ er á.“

LESTRARKENNSLA

Lestur og lesskilningur

Lestur er stigskipt þróun sem byggir á málþroska nemendanna. Markviss kennsla í lestri hefst í leikskólanum þar sem áhersla er lögð á grunnfærni nemenda, þjálfun mál- og hljóðkerfisþroska en kennslan heldur áfram alla skólagönguna í tengslum við allt skólustarf og allar námsgreinar. Mikil áhersla er lögð á snemmtæka íhlutun með því að aðstoða og efla nemendur við upphaf lestrarnáms til þess að koma í veg fyrir námserfiðleika á síðari stigum skólagöngunnar. Alla skólagönguna er fylgst með framvindu lestrarnáms allra nemendanna og áhersla lögð á að mæta nemendum þar sem þeir eru staddir í lestrarferlinu á einstaklingsbundinn hátt. Framan af er megin áhersla lögð á umskráningu, þ.e. að nemendur lesi einfalda texta sem þyngjast smátt og smátt upp í flókið og sérhæft námsefni sem gerir miklar kröfur til lesskilnings.

Markmið lesturs er að skilja innihald þess texta sem lesinn er. Lesskilningur felur meðal annars í sér að draga ályktanir af því sem ekki er sagt, að lesa á milli lína, að greina uppbyggingu textans og geta dregið út aðalatriði hans og geta greint hvort textinn skilst nægilega vel. Ýmsir þættir hafa áhrif á lesskilninginn, svo sem hugtakaskilningur, fyrri reynsla nemenda, eftirtekt og minni.

Nemendur beita að öllu jöfnu ólíkum aðferðum við lesskilning. Þeir spá fyrir um efni áður en þeir lesa, tengja við eigin reynslu og þekkingu, fylgjast með skilningi sínum og bregðast við ef skilningur bregst.

KENNSLUAÐFERÐIR

Hljóðlestraraðferð

Við upphaf skólagöngu í Heiðarskóla er fyrst og fremst gengið út frá aðferðum hljóðlestrar. Þetta er raunprófuð, samtengjandi kennsluaðferð þar sem smáar einingar málsins eru tengdar saman í stærri og stærri heildir. Byrjað er á að kenna bókstafi og hljóð þeirra og tengja þá síðan saman í lesbúta og orð. Þetta þróast í að nemandinn nái fullkomnum tengslum milli bókstafs og hljóðs og nái sjálfvirkni

í lestri. Eftir því sem nemendur verða færari í lestrartækninni færist áhersla meir og meir á lesskilninginn. Þeir læra aðferðir sem hjálpa til að skilja texta, finna staðreyndir, lesa á milli lína og draga ályktanir

Ásamt hljóðlestraraðferð er einnig stuðst við eftirfarandi kennsluaðferðir:

Orðaaðferð

Orðaaðferð fellst í því að kenna nemendum orðheildir eða orðmyndir. Þetta er fyrst og fremst til að kenna þeim algengar orðmyndir smáorða sem er gott að geta lesið leiftursnöggt.

LTG – Lestur á talmálsgrunni

LTG er sundurgreinandi lestrarkennsluaðferð sem byggir á að tengja saman reynslu nemenda, myndmál, tal og ritun. Nemendur vinna með heilar merkingarbærar setningar sem gera lesturinn skemmtilegri og stuðlar þannig að aukinni lestrarfærni.

PALS

PALS lestraraðferðin byggir upp færni nemenda í lestri og lesskilningi með æfingum sem þeir vinna í 35 til 45 mínútur í senn, þrisvar sinnum í viku. Nemendur vinna saman í pörum og aðstoða hvorn annan við að bæta lesturinn. Kennarinn fylgist með pörunum og aðstoðar þau eftir þörfum við að bæta lesturinn.

Bergmálslestur

Markmið er að auka lesfimi. Kennari les setningu og nemendur lesa sömu setningu saman í kór.

Paralestur

Markmið að auka lesfimi. Nemendapör lesa upphátt til skiptis.

Hugtakakort

Hugtakakort eru myndræn framsetning til þess að nemendur komi skipulagi á hugsun sína og nái yfirsýn yfir námsefni. Hugtakakort henta vel til að byggja upp skilning á hugtökum og tengja nýjar upplýsingar fyrri þekkingu.

Gagnvirkur lestur

Gagnvirkur lestur er samvinnunámsaðferð þar sem nemendur og kennari hjálpast að við lesturinn. Nemendur lesa texta, spá fyrir um framhald hans, velta fyrir sér skilningi þeirra, spyrja spurninga og taka saman meginatriði.

Lesið til skilnings

Lesið til skilnings fer oftast fram í hópakennslu. Nemendum er kennt að taka saman meginatriði efnisins, spyrja spurninga um hugmyndir og efni textans. Leita skýringa þegar skilning brestur eða eitthvað er óljóst og spá fyrir um framhald texta. Í upphafi hvers lestrar er spáð fyrir um hvað textinn fjallar með því að vekja athygli á gildi mynda, fyrirsagna og annarra vísbendinga í textanum. Forspáin er ekki aðeins notuð í byrjun heldur er hún ferli í gegnum lesturinn þar sem lesarinn fær ýmist staðfestingu á spá sinni og/eða endurskoðar hana eftir því sem lengra er komið.

Orð af orði

Orð af orði hefur það að markmiði að efla læsi og námsárangur. Lögð er áhersla á að efla málumhverfi, kenna aðferðir við að sundurgreina orð, greina merkingu og inntak, tengsl við annað efni, kortleggja aðalatriði og endurbirta eða endurbyggja á fjölbreyttan og heilrænan hátt. Á yngsta stigi skrifa nemendur orð sem þeir safna í „orðabók“ og einnig orð dagsins þar sem valið er orð sem unnið er með.

Leiðarbókarfærslur

Nemendur gera „orðabók“ með ýmsum hugtökum sem tengjast hinum ýmsu fögum. Hugmyndin er að nemendur hafi eina góða hugtakabók sem hægt er að styðjast við í hverju fagi í frekara námi.

Lestur af töflum, gröfum og þess háttar

Nemendur fá mismunandi töflur með upplýsingum og æfa sig að lesa úr þeim.

LESTRARÞJÁLFUN

Ekkert eykur færni í lestri eins vel og það að lesa. Eftir því sem nemendur lesa meira og fjölbreyttara efni eykst skilningur þeirra og löngun til að lesa meira.

Rannsóknir hafa sýnt samband milli lesturs barna og námsárangurs. Þeir nemendur sem lesa bækur sér til ánægju standa að mörgu leyti betur að vígi en þeir jafnaldrar sem gera það ekki. OECD bendir á að tengslin milli ánægju af bóklestri og námsárangurs í PISA-prófunum eru svo sterk að börn sem lesa bækur daglega standa að meðaltali einu og hálfu skólaári frammar en börn sem ekki stunda daglegan bóklestur.

Í skóla

Í skóla er mikilvægt að kennari hlusti daglega á upplestur nemenda á yngsta- og miðstigi þar til þeir hafa náð 50% viðmiði fyrir lesfímipróf Lesferils. Þegar því hefur verið náð er hægt að hlusta á þá þrisvar í viku og nýta tímann í annars konar lestrarverkefni. Nemendur á unglíngastigi lesa þrisvar í viku fyrir starfsfólk skóla þar til 50% viðmiði fyrir lesfímipróf Lesferils hefur verið náð. Yndislestur í skóla á unglíngastigi er einu sinni til tvisvar í viku, ein kennslustund í senn.

Lestrarsprettir

Í Heiðarskóla er farið í lestrarspretti tvisvar á ári, í desember og apríl. Þá er aukinn tími lagður í yndislestur og árangurinn gjarnan gerður sýnilegur á veggjum skólans. Áhersla er lögð á að skrá lestrartíma nemendanna þannig að þeir sem eru hæglæsir og ljúka e.t.v. ekki mörgum bókum leggja jafn mikið af mörkum og aðrir.

Lestrarvinir

Lestrarvinir eru yngri og eldri nemendur sem hittast nokkrum sinnum á ári, velja sér bók saman og lesa og hlusta á hvort annað og vinna verkefni sem tengjast viðburðum í skólanum.

Upplestrarkeppni/upplestrarhátíð

Á hverju ári er haldin upplestrarkeppni meðal nemenda í 4. og 7. bekk.

Í 7. bekk taka nemendur þátt í Stóru upplestrarkeppninni. Hefst hún formlega á Degi íslenskrar tungu 16. nóvember og henni lýkur í mars.

Upplestrarhátíðin hjá 4. bekk er haldin í skólanum á vorönn að viðstöddum foreldrum, kennurum, starfsmanni FRÆ og nemendum 3. bekkjar.

Markmið upplestrarkeppni er að vekja athygli og áhuga nemenda á vönduðum upplestri og framburði, að þjálfar nemendur í upplestri, að koma fram fyrir aðra, að hlusta á aðra, efla sjálfstraust og góða og þrúðmannlega framkomu.

Skólabókasafn

Skólabókasafnið er mikilvægur áhrifavaldur í lestrarþjálfun nemenda. Það er opið alla virka daga og geta nemendur fengið bækur lánaðar. Eins er góð aðstaða á safninu fyrir nemendur til að lesa bækur og sinna verkefnavinnu. Bókasafnið býr yfir fjölbreyttu lesefni sem hentar getu og þroska hvers nemanda. Á bókasafninu hafa verið settar upp sýningar í tengslum við fjölbreytilega flokka bóka í hverjum mánuði.

Dagur íslenskrar tungu

Dagur íslenskrar tungu er haldinn hátíðlegur á fæðingardegi Jónasar Hallgrímssonar, 16. nóvember. Þá eru haldnar menningarstundir á sal þar sem nemendur flytja atriði og er áhersla er lögð á framsögn, sköpun og túlkun.

Bókakynningar

Á hverju skólaári fáum við rithöfunda sem lesa upp úr bókum sínum fyrir nemendur á sal.

Sumarlestur

Bókasafn Reykjanesbæjar hefur árlega efnt til Sumarlestrar og kynnt verkefnið í grunnskólunum á vorin. Skólinn hefur hvatt nemendur til að taka þátt í verkefninu.

Heimalestur

Strax við upphaf skólagöngu er nauðsynlegt að barnið sé aðstoðað við að lesa heima. Markmið heimalestrar er að börn auki lesfimi sína og bæti orðaförða og málskilning. Foreldrar eru mikilvægir þátttakendur í lesþjálfun barna sinna og er foreldrum nemenda í 1. bekk leiðbeint um aðferðir og mikilvægi heimalestrar á samskiptadegi við upphaf skólagöngu.

Á yngsta- og miðstigi lesa nemendur daglega í 15 mínútur heima, foreldrar fylgjast með og skrá í lestrardagbók.

Nemendur á unglíngastigi lesa daglega í 15 mínútur á dag eða að jafnaði um 30-50 blaðsíður á viku. Allir eiga að lesa 1-2 blaðsíður upphátt og klára svo í hljóði. Foreldrar/forráðamenn fylgjast með lestrinum og skrá hann á sérstakt heimalestursblað. Á heimalestursblaðinu er einnig lestrarskýrsla sem nemendur fylla út. Nemendur skila inn a.m.k. sex heimalestursblöðum á skólaárinu (þremur fyrir áramót og þremur eftir áramót). Heimalesturinn er metinn til námsmats.

Nemendur sem ekki hafa náð lágmarksviðmiði árgangs fá sérstaka lestrarþjálfun í skóla og vel þarf að huga að lestrarþjálfun heima. Raddlestrarviðmið hvers árgangs eru í samræmi við útgefin viðmið Menntamálastofnunar. Þau má sjá neðar í þessu skjali undir skimanir og próf.

Sérúræði

Nemendur sem ekki ná lágmarksviðmiði árgangs í lesfimi eða sýna á annan hátt merki um lestrarörðugleika fá aukna lestrarþjálfun í skóla og/eða vinna samkvæmt einstaklingsmiðaðri áætlun að þeim þáttum sem þarfnast aukinnar þjálfunar. Mikilvæg forsenda þess að þjálfunin beri árangur er öflugt samstarf heimilis og skóla.

Þegar skimunarniðurstöður, sem kennsluráðgjafar fræðsluskrifstofu annast, liggja fyrir fara umsjónarkennarar, sérkennarar og stjórnendur yfir niðurstöðurnar og í framhaldinu eru gerðar áætlanir um þjálfun og/eða úrbætur. Að loknum prófum sem kennarar skólans framkvæma eiga umsjónarkennarar, sérkennarar og deildastjórar samtal um niðurstöðurnar og er þörf fyrir aukna lestrarþjálfun hóps eða einstaklinga metin. Síðan er ákveðið með hvaða hætti lestrarkennslan eða stuðningurinn verður framkvæmdur.

Á yngsta- og miðstigi annast sérkennari einstaklingsmiðaða þjálfun þeirra sem eiga í lestrarvanda eða sýna merki um vanda eftir fyrirlögn skimunar eða prófa. Eru einstaklingsáætlanirnar unnar í nánú samstarfi við umsjónarkennara. Á yngsta stigi annast umsjónarkennari, með aðstoð stuðningsfulltrúa, lestrarþjálfun í skóla og sérstaklega er hugað að þeim nemendum sem eiga í lestrarvanda t.d. með því að gefa þeim aukinn tíma til upplestrar. Á mið- og elsta stigi eru skipulagðir sérstakir lestrarþjálfunartímar stuðningsfulltrúa til handa þeim sem mest þurfa á aukinni þjálfun að halda. Auk þessa gefst nemendum á yngsta- og miðstigi kostur á heimanámsaðstoð eftir skóla en þar lesa nemendur upp fyrir stuðningsfulltrúa.

Lesfimi viðmið hvers árgangs eru í samræmi við útgefin viðmið Menntamálastofnunar. Þau má sjá í næsta kafla.

LESTRARGLEÐI

Áhugi og ánægja af lestri eru mikilvægar forsendur góðrar framvindu í lestrarnámi. Ærin ástæða er því til að huga vel að leiðum sem eru líklegar til að auka lestraráhuga og -ánægju. Eftirfarandi hugmyndir geta verið gagnlegar í því sambandi.

1. Fá þekkt einstaklinga í samfélaginu til að koma inn í skólann til að lesa fyrir nemendur og kynna uppáhaldsbókina sína (íþróttagarpar, tónslistarmenn o.s. frv.)
2. Bókaklúbbur. Bekknum skipt í hópa og hver hópur velur sér bók sem þau lesa saman.
3. Skiptibókasafn. Fá lánaðar bækur sem höfða sérstaklega til stráka s.s. ævisögur íþróttamanna, tónlistarmanna o.s.frv.
4. Höfundakynningar.
5. Kósídagur helgaður lestri.
6. Kennarar lesi fyrir bekk.
7. Nemendur lesa bókarbyrjun og búa til framhald t.d. leikræn tjáning.
8. Nemendur lesi síðustu blaðsíður bóka og búa til sögubyrjun.
9. Lesa bók – horfa á kvikmynd.
10. Lesa bók – gera stuttmynd.
11. Lesa bók – búa til auglýsingu.
12. Lesa bækur á ensku.
13. Lestrarvinir. Árgangar paraðir saman og nemendur velja sér bók saman lesa hver fyrir annan.
14. Grunnskólanemendur lesa fyrir leikskólanemendur.
15. Æfa framsögn, t.d. lesa sama ljóð eins og dánarfregn- brandara-auglýsingu.

16. Fá blaðamenn til að spyrja nemendur um uppáhaldsbókina sína og birta niðurstöður í bæjarblaðið.
17. Útvarpsútsendingar. Fulltrúar bekkja lesa.
18. Útvarpsleikrit.
19. Hafa dagblöð og tímarit aðgengileg á sameiginlegum svæðum skólans.
20. Leika bókatitla.
21. Velja setningar úr bókum sem nemendur eru að lesa og skrifa t.d fjórða setning á blaðsíðu fimm. Nemendur geta síðan unnið með setningarnar á ýmsan hátt t.d. sett þær saman í örsögu, búið til framhald.
22. Fá nemendur til að fjalla um bækur sem þeir lesa á heimasíðu skólans.

SKIMANIR OG PRÓF

Skimanir og próf eru lögð fyrir nemendur til þess að fylgjast með framförum og gera skólanum kleift það mikilvæga verkefni að koma til móts við þarfir hvers og eins. Upplýsingar um niðurstöður skimana og prófa berast til foreldra og forráðamanna ýmist á Mentor eða bréflaga.

1. bekkur

Bókstafa- og lestrarkönnun ágúst – september

Bókstafakannanir eru lagðar fyrir þá nemendur sem ekki eru farnir að lesa samfelldan texta.

Lesfimiþróf er lagt fyrir þá nemendur sem eru farnir að lesa léttan texta.

Lesferill-lesskimun fyrir 1. bekk grunnskóla í október.

Lesfimiþróf eru lögð fyrir alla nemendur í janúar og maí. Nemendur eru lestrarprófaðir oftast ef þurfa þykir.

Lesskilningsþróf er lagt fyrir í maí.

Viðmið í lesfimi við lok 1. bekkjar:

Orð

75 orð eða meira á mínútu.

55-74 orð á mínútu

20 – 54 orð á mínútu

0 – 19 orð á mínútu

Árangur

mjög góður árangur

góður árangur

nokkuð góður árangur

nemandi þarfnast sérstakrar þjálfunar

Undir 19 orðum	20 – 54 orð	55 – 74 orð	75 orð og yfir
---------------------------	------------------------	------------------------	---------------------------

2. bekkur

Bókstafakannanir eru lagðar fyrir þá nemendur sem ekki eru farnir að lesa samfelldan texta. Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí. Nemendur eru lestrarþrófaðir oftast ef þurfa þykir. Lesskilningsþróf eru lögð fyrir tvisvar á skólaárinu.

Viðmið í lesfimi við lok 2. bekkjar:

Orð

100 orð eða meira á mínútu
85 – 99 orð á mínútu
40 – 84 orð á mínútu
0 – 39 orð á mínútu

Árangur

mjög góður árangur
góður árangur
nokkuð góður árangur
nemandi þarfnast sérstakrar þjálfunar

Undir 40 orðum	40 – 84 orð	85 – 99 orð	100 orð og yfir
---------------------------	------------------------	------------------------	----------------------------

3. bekkur

LOGOS lestrarskimun

Orðarún 1 - lesskilningsþróf - fyrir áramót

Orðarún 2 - lesskilningsþróf - eftir áramót

Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí. Nemendur eru lestrarþrófaðir oftast ef þurfa þykir.

Viðmið í lesfimi við lok 3. bekkjar:

Orð

120 orð eða meira á mínútu
100 – 119 orð á mínútu
55 – 99 orð á mínútu
0 – 54 orð á mínútu

Árangur

mjög góður árangur
góður árangur
nokkuð góður árangur
nemandi þarfnast sérstakrar þjálfunar

Undir 55 orðum	55 – 99 orð	100 – 119 orð	120 orð og yfir
---------------------------	------------------------	--------------------------	----------------------------

4. bekkur

Orðarún 1 - lesskilningsþróf - fyrir áramót

Orðarún 2 - lesskilningsþróf - eftir áramót

Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí.

Viðmið í lesfimi við lok 4. bekkjar:

Orð

145 orð eða meira á mínútu
120 – 144 orð á mínútu
80 – 119 orð á mínútu
0 – 79 orð á mínútu

Árangur

mjög góður árangur
góður árangur
nokkuð góður árangur
nemandi þarfnast sérstakrar þjálfunar

Undir 80 orðum	80 – 119 orð	120 – 144 orð	140 orð og yfir
---------------------------	-------------------------	--------------------------	----------------------------

5. bekkur

Orðarún 1 – lesskilningspróf – fyrir áramót

Orðarún 2 – lesskilningspróf – eftir áramót

Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí.

Viðmið í lesfimi við lok 5. bekkjar:

Orð

160 orð eða meira á mínútu

140 – 159 orð á mínútu

90 – 139 orð á mínútu

Nemendur sem ekki hafa náð um 80 orðum á mínútu í lesfimiþrófi í september þurfa frekari þjálfun og í sumum tilfellum sérúrræði.

Árangur

mjög góður árangur

góður árangur

nokkuð góður árangur

Undir 90 orðum	90 – 139 orð	140 – 159 orð	160 orð og yfir
---------------------------	-------------------------	--------------------------	----------------------------

6. bekkur

LOGOS lestrarskimun

Orðarún 1 - lesskilningspróf - fyrir áramót

Orðarún 2 – lesskilningspróf – eftir áramót

Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí.

Viðmið í lesfimi við lok 6. bekkjar:

Orð

175 orð eða meira á mínútu

155 – 174 orð á mínútu

105 – 154 orð á mínútu

Nemendur sem ekki hafa náð um 90 orðum á mínútu í lesfimiþrófi í september þurfa frekari þjálfun og í sumum tilfellum sérúrræði.

Árangur

mjög góður árangur

góður árangur

nokkuð góður árangur

Undir 105 orðum	105 – 154 orð	155 – 174 orð	175 orð og yfir
----------------------------	--------------------------	--------------------------	----------------------------

7. bekkur

Orðarún 1 – lesskilningspróf – fyrir áramót

Orðarún 2 – lesskilningspróf – eftir áramót

Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí.

Viðmið í lesfimi við lok 7. bekkjar:

Orð

190 orð eða meira á mínútu

165 – 189 orð á mínútu

120 – 164 orð á mínútu

Nemendur sem ekki hafa náð um 105 orðum á mínútu í lesfimiþrófi í september þurfa frekari þjálfun og í sumum tilfellum sérúrræði.

Árangur

mjög góður árangur

góður árangur

nokkuð góður árangur

Undir 120 orðum	120 – 164 orð	165 – 189 orð	190 orð og yfir
----------------------------	--------------------------	--------------------------	----------------------------

8. bekkur

LOGOS lestrarskimun

Orðarún 1 – lesskilningspróf – fyrir áramót

Orðarún 2 – lesskilningspróf – eftir áramót

Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí.

Viðmið í lesfimi við lok 8. bekkjar:

Orð

210 orð eða meira á mínútu

180 – 209 orð á mínútu

130 – 179 orð á mínútu

Nemendum sem lesa undir 120 orð á mínútu í lesfimiþrófi í september er boðið sérúrræði.

Árangur

mjög góður árangur

góður árangur

nokkuð góður árangur

**Undir 130
orðum**

**130 – 179
orð**

**180 – 209
orð**

**210 orð
og yfir**

9. bekkur

Lesskilningspróf eru lögð fyrir tvisvar á skólaárinu.

Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí.

Viðmið í lesfimi við lok 9. bekkjar:

Orð

210 orð eða meira á mínútu

180 – 209 orð á mínútu

140 – 179 orð á mínútu

Nemendum sem lesa undir 130 orð á mínútu í lesfimiþrófi í september er boðið sérúrræði.

Árangur

mjög góður árangur

góður árangur

nokkuð góður árangur

**Undir 140
orðum**

**140 – 179
orð**

**180 – 209
orð**

**210 orð
og yfir**

10. bekkur

Lesskilningspróf eru lögð fyrir tvisvar á skólaárinu.

Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí.

Viðmið í lesfimi við lok 10. bekkjar:

Orð

210 orð eða meira á mínútu

180 – 209 orð á mínútu

145 – 179 orð á mínútu

Nemendum sem lesa undir 140 orð á mínútu er í lesfimiþrófi í september er boðið sérúrræði.

Árangur

mjög góður árangur

góður árangur

nokkuð góður árangur

**Undir 145
orðum**

**145 – 179
orð**

**180 – 209
orð**

**210 orð
og yfir**

RITUN

Eins og kemur fram í læsisstefnu Reykjanesbæjar eru lestur og ritun gagnvirkt ferli sem þjálfa þarf samhliða. Ritun er ferli þegar rittákn eru notuð til að skrá niður tungumálið, hugsanir og orð til að hægt sé að endurvekjja þau síðar. Hvetjandi ritmálsumhverfi er mikilvægt og veitir barni tækifæri til að fylgjast með öðrum, gera tilraunir og prófa sig áfram. Í aðalnámskrá grunnskóla (2013) er jafnframt fjallað um að læsi hefur lengi verið tengt við þá kunnáttu og færni sem einstaklingar þarfnast til þess að geta fært hugsun sína í ritað mál og skilið almennan texta.

Þjálfun í ritun á sér stað þvert á námsgreinar en markviss ritunarkennsla fer þó fyrst og fremst fram í íslensku. Í upphafi felst ritnarþjálfun að mestu í því að nemendur læri að draga til stafs, skrifi orð á línu, hafi rétt bil á milli orða og hefji málsgrein á stórum staf og endi hana á punkti. Síðar tekur við einföld sögugerð eða ritun frásagna nemenda af atburðum úr eigin lífi. Smátt og smátt verða slík verkefni viðameiri og þjálfun í uppbyggingu skáldaðrar sögu eða frásagnar með upphafi, miðju og endi fær meira vægi sem og stafsetning. Á miðstigi fást nemendur áfram við frjálsa ritun en stíga jafnframt sín fyrstu skref í því að smíða bókmenntaritgerðir samkvæmt formföstum fyrirmælum um uppbyggingu texta og framsetningu auk þess sem meiri áhersla er lögð á stafsetningu. Á unglíngastigi fer fram enn markvissari þjálfun í ritun. Áhersla er lögð á að nemendur nái tökum á að setja eigið efni skýrt og skipulega fram með ýmsum hætti, svo sem með frjálstri ritun eða rökfærslu-, heimilda- og kjörbókaritgerðum. Þeir efla færni sína í að tjá hugmyndir sínar og skoðanir og um leið þjálfast þeir í stafsetningu.